

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 818/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

198/2013. (VII. 3.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. október 7-én előterjesztett **panaszát** a 2013. július 3-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Gy. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. október 7-én elektronikus formanyomtatványon terjesztette elő a panaszbeadványát, amelyet 2012. október 10-én postai úton elküldött beadványában aláírásával is megerősített.

I.

1) A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2012. október 5-én kb. 23 óra 30 perckor négy barátjával együtt gépkocsival indult el a lakhelyére a helyi kocsmá elől. Ez az út egy kb. 300 m-es távolság. Ez elindulás után arra lett figyelmes a panaszos, hogy mögötte nagy sebességgel érkezik egy autó, majd a jobb oldali ablakból kinyúlva egy normál elemlámpát („nem kék!”) villogtat valaki. Ezt hirtelen nem tudta mire vélni a panaszos, de később felismerve a helyzetet, megállt. Ekkor az autóból 3 egyenruhás személy szállt ki a kocsiból, egyikükön se volt sapka. A társaság női tagja (T. M.) az intézkedés céljának megjelölése nélkül, szinte „feltépte” az ajtót és a panaszos arcába világított. Ezután arrogáns hangnemben – amely egyébként az egész intézkedést jellemezte – felszólították a rendőrök a panaszost az autóban ülők személyes okmányainak és az autó iratainak átadására, majd arra, hogy szálljon

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

ki a gépkocsiból, és arrogáns hangnemben „felkérték” az alkoholszonda megfűjására. Ez utóbbi fölöslegesnek bizonyult, mivel a panaszos nem fogyasztott alkoholt. Mikor a panaszos megkérdezte, hogy mi a probléma, a rendőrök éreztették vele, hogy jobb, ha nem „okoskodik”. Végül a házuk előtt mindenki kapott egy 10000 Ft-os helyszíni bírságot a be nem csatolt biztonsági övek miatt. A dokumentáció után egyenként szólították a gépkocsi utasait a rendőrautóhoz, ahol átadtak nekik egy-egy csekket. A panaszos kapott egy tájékoztatót is, amit szintén méltatlan hangnem és stílus kíséretében vehetett át.

A panaszos úgy érzi, hogy az eljárás több ponton is szabálytalan volt. Pl. leállítás civil autóból elemlámpával, hiányos öltözet, köszönés elmulasztása, intézkedés céljának meg nem jelölése, de a fő ok, amely miatt panasszal élt a panaszos az arrogáns hangnem és a fölényeskedő bánásmód.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) B. T. r. alezredes 2012. november 8-án kelt átiratában előadta, hogy a panaszolt intézkedés napján a Gy. városi Rendőrkapitányság közigazgatási területén a megye közlekedésbiztonsági helyzetének javítása, az ittasan okozott közúti közlekedési balesetek visszaszorítása érdekében 10000-1869/312012. ált. számú MRFK Vezetőjének intézkedési tervében elrendelt megyei fokozott közúti ellenőrző szolgálat került végrehajtásra 18 óra és 2 óra közötti időintervallumban. A fokozott ellenőrző szolgálat elrendelését a személyi sérüléssel járó közlekedési balesetek kedvezőtlen baleseti statisztikai adatai szolgáltatták, illetve az, hogy az ittasan okozott közlekedési balesetek számát tekintve 2012. január 1.-2012. április 15. közötti időszakban 50%-kal nőtt az ittasan okozott halálos kimenetelű közúti közlekedési balesetek száma a megyében.

A fokozott ellenőrző szolgálat 2. csoportjába T. M. r. főrm-t, K. B. r. törm-t és K. K. r. örm-t osztották be, akik civil jellegű szolgálati járművel látták el a szolgálatukat. Az ellenőrző szolgálat megkezdését megelőzően 17 óra 30 perctől eligazítást tartott A. J. r. fzl.s., az akció parancsnoka a Gy. város Rendőrkapitányság ügyeleti helyiségében, melynek során ismertette az ellenőrzés célját, a beosztott csoportok tekintetében a felállítási helyeket, illetve konkrét feladatokat.

A teljesség igénye nélkül feladatként lett meghatározva a beosztotti állománynak az ittas járművezetők minél nagyobb számú felderítése és forgalomból való kiszűrése, a passzív biztonsági eszközök használatának ellenőrzése, a gépjárművek műszaki állapotának ellenőrzése. Figyelmük felhívták arra, hogy az ellenőrzés során elsősorban a szórakozó- és vendéglátóhelyek környékén közlekedők részéről esetlegesen fogyasztott alkohol és egyéb bódító hatású szer ellenőrzésére fektessék a hangsúlyt, lehetőleg minél több vendéglátóhely környékét vonják ellenőrzés alá, és a fokozott ellenőrzés során valamennyi ellenőrzés alá vont személlyel alkalmazzanak alkoholszondát. Az eligazításon továbbá a [...] ált. számú, helyi hatályú intézkedési tervben foglaltaknak megfelelően ismertették a 7001/2006. (IV. 06.) ORFK irányelv (továbbá: ORFK irányelv) a közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról.

Az eligazítás során ismertették a beosztotti állomány felállítási helyet. (Ennek részletes ismertetésétől a Testület eltekint, annak rögzítése mellett, hogy V. település belterületének ellenőrzése 22 óra 30 és 23 óra 30 perc között volt előirányozva.)

Fentiek alapján a r. alezredes szerint megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedési tervben foglaltaknak megfelelően, megadott helyen és időben, a részükre meghatározott szolgálati feladatok ellátása céljából tartózkodtak V. település területén.

A 2. csoport T. M. r. főrm. csoportparancsnok vezetésével 22 óra 30 perckor érkezett a gépjárművel V. település belterületére, a gépjárművet K. B. r. főrm. vezette. A meghatározottak szerint elsődlegesen mozgó ellenőrzés keretében a községben lévő vendéglátóhelyek környékét járták be, majd miután forgalom gyér volt, illetve a településen található vendéglátóhelyek közül egyedül a P. S. úton lévő söröző előtt parkolt egy - a későbbiekben intézkedés alá vont - jármű, ezért egy mellékutcában - ahonnan a fenti helyre történő rálátás biztosított - helyezkedtek el a szolgálati járművel. A rendőrök az intézkedést megelőző pár percben azt tapasztalták, hogy a fenti szórakozóhelyről 5 fő megy ki, akik mindegyike beszállt az ott parkoló gépjárműbe, majd annak vezetője elindult a gépkocsival. Fentieket látva a rendőrök a szolgálati járművei a jelölt gépjármű után mentek, majd T. M. r. főrm. jobb első ablakon kinyúlva menet közben fehér fényt adó elemlámpa körbeforgatásával jelezte megállítási szándékukat. Ezen cselekményét pár száz méteren keresztül folyamatosan végezte, mivel a megállítani kívánt jármű vezetője a jelzésnek nem tett eleget. Végül a gépkocsi csak a K. út 7. sz. előtt állt meg, majd annak vezetője (a panaszos) a rendőröknek a gépjárműből történő kiszállása előtt, illetve közben a gépkocsiból „kiugrott” és minden előzmény nélkül arrogáns viselkedésben kezdett akként, hogy a rendőrökön, számon kérte azt, hogy miért állították meg. A panaszos azon kijelentése, mely szerint T. M. nevezetű rendőr szinte feltépte a gépkocsi ajtaját és a panaszos arcába világított nem helytálló, mivel a jármű vezetője még azt megelőzően szállt ki a vezető oldali ülésből, még mielőtt az intézkedő járőrök odaértek volna.

A megállítást követően a járőrök kiszálltak a szolgálati járműből, majd T. M. r. főrm. kezdte meg az intézkedést a panaszossal szemben. Ennek során szóban közölte nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját. Figyelemmel arra, hogy a fentiekben kifejtett fokozott ellenőrző szolgálat szempontjait tartották szem előtt, ezért alkoholszondás ellenőrzésre is sor került, mely negatív eredménnyel zárult. Az intézkedés során T. M. r. főrm. elemlámpájával valóban bevilágított a már álló helyzetben lévő gépjármű első és hátsó ülésére, amelynek egyedüli oka, illetve célja az volt, hogy négy fő továbbra is a járműben tartózkodott, így személyi azonosságuk megállapítása, tanúsított magatartásuk ellenőrzése indokolt volt. Az intézkedés során megállapították, hogy a járműben tartózkodó személyek egyike sem használta menet közben a biztonsági övet, amely tény – a vezetővel egyetemben – a helyszínen kérdésre mindenki elismert.

Fentieket követően a feltárt jogsértéssel kapcsolatosan az érintett személyeket tájékoztatták a rendőrök arról, hogy cselekményükkel megszegték a Közúti közlekedés szabályairól szóló (II. 05.) KMP-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 48. § (4) bekezdésében foglalt szabályt, mely a jelenleg hatályos jogszabályok szerint közigazgatási bírsággal sújtandó. Közölték a bírság összegét, mely 10.000 Ft, illetve azt, hogy a vezető vonatkozásában további jogkövetkezmény 3 előéleti pont kiszabása. Tájékoztatták őket a jogorvoslati lehetőségekről is.

Az intézkedés alkalmával a járműben utasként tartózkodó személyek egyöntetűen együttműködő magatartást tanúsítottak, az elkövetett jogsértést a tájékoztató nyomtatványon aláírásukkal elismerték, a panaszos által kezdeményezni próbált vitába nem kapcsolódtak. A panaszos egyébként szintén elismerte a szabályszegést, egyedül azt nehezményezte, hogy miért őt állították meg, illetve azt hangoztatta, hogy hogyan merik őt és a barátait megbüntetni a rendőrök. A panaszosnak ehhez a cselekményéhez csatlakozott az intézkedés során a helyszínre gyalogosan érkező édesanyja is. De figyelemmel arra, hogy a panaszos édesanyja nem avatkozott bele az intézkedésbe, azt nem akadályozta, illetve felszólításra a fentebb vázolt cselekményétől is elállt, a rendőrök nem vonták intézkedés alá.

A r. alezredes előadta továbbá, hogy a fentiek ellenére az intézkedő rendőrök végig türelemmel, és a hatályos jogszabályok ismeretében, illetve azt szem előtt tartva beszéltek a panaszossal, minden kérdésére választ adtak, illetve az előírt közlési kötelezettségüknek is eleget tettek.

A közigazgatási tájékoztatók kitöltése, illetve azok ismertetése, és az intézkedés alá vont személyek általi aláírást követően a rendőrök a napszaknak megfelelően elkészöntek és folytatták meghatározott ellenőrző szolgálatukat.

A r. alezredes előadta még, hogy a kérdéses járőri állományt az akció parancsnoka ellenőrizte 0 óra 10 perckor, ahol nem talált hiányosságot, illetve a jelen jelentés elkészültéig nem érkezett az ellenőrzések kapcsán más panasz.

T. M. r. ftőrm. a meghallgatása során elmondta, hogy az eset másnapján, 2012. október 6-án, 3 óra 39 perckor azt írta neki egy internetes közösségi oldalon keresztül a panaszos, hogy „Szuper volt...köszil”. (Erről csatolta a r. alezredes a másolatot a jelentéshez.) Továbbá előadta még, hogy a testvérét a munkahelyén kérdőre vonta egy munkatársa, hogy mit képzelt T. M. r. ftőrm., hogy az ő „haverjait” megbírságolta, és hogy ezt még meg fogja bánni, és ez többet elő ne forduljon. A testvére már nem emlékezett az egyoldalú beszélgetés pontos szövegére, de tartalma ékként foglalható össze.

A r. alezredes az átiratában összefoglalásként előadta: a fentiek alapján megállapítható, hogy a kérdéses állomány az intézkedés alkalmával a hatályos normáknak megfelelően járt el.

2) A rendőrség csatolta valamennyi utas vonatkozásában a tájékoztatókat. Ezekből kitűnik, hogy a jogsértést (biztonsági öv használatának elmulasztását) valamennyien elismerték a helyszínen, mindannyian 10000 Ft-os bírságot kaptak, a vezetőt pedig 2 előéleti ponttal is sújtották. A nyomtatván 2 oldal az intézkedés alá vontak aláírása felett tartalmazza az „elismerés” jogkövetkezményeit (közigazgatási bírság jogerőre emelkedését), illetve a jogorvoslati lehetőségeket.

III.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

A Testület mellőzte annak vizsgálatát, hogy a panaszost jogszerűen vonták-e alá a közlekedés rendészeti intézkedésnek, mivel egyrészt a jogalap vonatkozásában nem kifogásolta az intézkedést a panaszos, másrészt arra az elrendelt fokozott ellenőrzés és az Rtv. 44. §-a [„a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.”] kellő felhatalmazást adott, harmadrészt az elkövetett jogsértést a panaszos is elismerte.

A Testület a kifogásolt intézkedés kapcsán a megállítási módját, az Rtv. 20.§-ban meghatározott kötelezettségek betartását, illetve a hangnemet vizsgálta és a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben a következő megállapításokra jutott.

1) A Testület először a panaszos ellenőrzés alá vonásának, megállítási módját vizsgálta.

A panaszos sérelmezte, hogy civil autóból a jobb oldali ablakon kinyúlva egy sima elemlámpával jeleztek neki a rendőrök. Ezt hirtelen nem tudta mire vélni először, de felismerve a helyzetet, megállt.

A rendőri előadás szerint valóban egy civil jellegű szolgálati járművel látták el a feladataikat a rendőrök. Fentieket látva a rendőrök a szolgálati járművei a jelölt gépjármű után mentek, majd T. M. r. ftörm. jobb első ablakon kinyúlva menet közben fehér fényt adó elemlámpa körbeforgatásával jelezte megállítási szándékukat. Ezen cselekményét pár száz méteren keresztül folyamatosan végezte, mivel a megállítani kívánt jármű vezetője a jelzésnek nem tett eleget.

A GoogleMaps szerint a panaszos gépkocsijával végül is a sörözőtől 450 méterre lévő parkolóöbölben állt meg, a K. L. u. 7. sz. előtt.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során [...] a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

Ez a rendelkezés – mivel a járműhasználó személyazonosságának megállapítása a gépkocsi megállítást tette szükségessé – elvileg megfelelő jogalapot biztosított ahhoz, hogy a rendőrök a panaszos gépkocsiját megállítsák, azonban egy joghézag miatt a rendőrök nem voltak abban a helyzetben, hogy a megállítást szabályszerűen fogadják.

A KRESZ 6. § (2) bekezdése szerint, ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja,

a) a járművek megállítására

aa) karjának vagy fehér szegélyű piros tárcsának függőleges feltartásával, piros vagy fehér fény körbeforgatásával, illetőleg síppal ad jelzést,

ab) menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozdításával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal;

b) a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia.

Az ORFK irányelv a fenti KRESZ szabály során alkalmazandó módszereket részletezi. Rögzíti, hogy a rendőr a járművek megállítását a hatályos jogszabályok alapján hajtja végre. Attól függően, hogy a rendőr gyalogosan, motorkerékpárral, illetve gépkocsival hajtja végre a feladatot, különböző módszereket kell alkalmazni. A megállításnál fokozott figyelmet kell arra fordítani, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje.

Az irányelv 2.1.2. pontja szerint a leállítások során, valamint az úttesten, az útpadkán és a leállósávon történő intézkedés ideje alatt minden esetben működtetni kell a megkülönböztető jelzést.

A fentiekből kitűnik, hogy jelen esetben a panaszos gépjárművének megállítása nem felelt meg a KRESZ és az irányelv előírásainak, hiszen ezek szerint menet közben szolgálati járművel csak úgy lehet megállítani gépkocsit, hogy megkülönböztető fényjelzést kell használni (tehát a civil jellegű gépjárművel nem lehet menet közben megállítást végrehajtani), illetve emellett tárcsával vagy fehér, illetve piros fénnel, vagy hangszórón, illetve felirattal kell jelezni a megállítási szándékot.

Ezt követően a Testület azt vizsgálta, hogy a nem szakszerű megállítás okozott-e a panaszos számára alapjogsérelmet, azaz indokolatlanul veszélyeztette a testi épségét vagy megakadályozta-e abban, hogy felismerje, hogy rendőri intézkedés alá vonták.

A Testület utal az Rtv. 2. § (1) bekezdésére, ami szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak.

Az Rtv. 44-45. §-ai szerinti közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűsége és arányossága kapcsán, hasonló szituációt értékelve rögzítette álláspontját 469/2010. (XII. 1.) számú állásfoglalásában az alábbiak szerint. „A hivatkozott törvényhely felhatalmazása alapján a rendőr a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, szüneteltetheti. A panasz vizsgálata során, a panaszosi és a rendőri előadás alapján egyaránt megállapíthatóvá vált, hogy a rendőrök civil gépjárművel láttak el szolgálatot, így megkülönböztető fényjelzést bizonyosan nem használtak, és azon szándékukra, hogy rendőri minőségben kívánnak fellépni, a panaszos a gépjármű egyéb külsőségeiből sem tudott következtetni. A megállításra vonatkozó szándékot a panaszos – és a vele egy járműben utazó személyek – csupán abból ismerhették fel, hogy a rendőrségi járműben utazó egyik rendőr – a nyilatkozatok abban is ellentmondanak egymásnak, hogy a vezető vagy járőrtársa – arra utaló karjelzést adott. Attól függetlenül, hogy a megállítás előzményei az egymásnak ellentmondó előadások miatt nem voltak egyértelműen

feltárhatók, annyi teljes bizonyossággal kijelenthető, hogy a panaszos járművének megállítását a rendőrök nem a KRESZ rendelkezéseiben foglalt módon hajtották végre (erre gépjárművük civil jellegénél fogva nem is volt lehetőségük).”

A Testület fenti megállapításait a konkrét ügyre vetítve megállapítható, hogy megkülönböztető fényjelzés és a gépkocsi civil jellege okán jelen esetben sem volt egyértelműen felismerhető az intézkedő rendőrök szándéka. Arra, hogy rendőri intézkedés alá kívánják vonni, a panaszos csupán abból következtethetett, hogy a mögötte haladó autóból a jobb oldali ablakon kinyúlva egy elemlámpával jeleztek neki. Ilyen körülmények között bizonyosan nem válhatott a panaszos számára nyilvánvalóvá, hogy rendőri intézkedést kezdeményeztek vele szemben (állítása szerint először a panaszos „sem tudta mire vélni” a dolgot). A Testület ezért arra a következtetésre jutott, hogy az eljáró rendőrök magatartása a panaszos oldalán alapjogsértést valósított meg.

A sérelem súlyának értékelésekor a Testület úgy ítélte meg, hogy a késő esti órára figyelemmel és egy normál elemlámpa átlagos fényerejét figyelembe véve, különös tekintettel a megtett út rövidségére, a rendőrök magatartása nem volt alkalmas arra, hogy a panaszost a vezetésben oly módon megzavarják, hogy azzal a panaszos testi épségét és személyi biztonságát komolyan veszélyeztessék.

A fentiekre tekintettel a Testület a panaszos járművének jogszabályi felhatalmazás híján végrehajtott megállítása miatt indokoltnak látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz – csekély fokú – megsértését.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök megalázó módon viselkedtek vele, a rendőrök által használt hangnemet sértőnek tartotta.

A r. alezredes ezzel szemben épp a panaszos magatartását jellemezte arrogánsként, és előadta, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedés alatt ennek ellenére végig türelemmel és a hatályos jogszabályok ismeretében, illetve azt szem előtt tartva beszéltek a panaszossal, minden kérdésre választ adtak, illetve az előírt közlési kötelezettségüknek is eleget tettek.

A Testület a panasz ezen része kapcsán emlékeztet az Rtv. fentebb hivatkozott 2. §-ára. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg a tv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor

intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.” Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában ezzel a megközelítéssel egyetértett, és azt is kimondta, hogy még az intézkedés alá vontak „provokatív, durva, sértő magatartása sem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrökön nem volt sapka az intézkedés során.

A belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek egyenruha-ellátásra jogosult személyi állományának ruházati és öltözködési szabályzatáról, valamint a különleges foglalkoztatási állomány ruházati-, fegyverzeti-, kényszerítőeszköz és világítástechnikai felszereléséről szóló 71/2011. (XII. 31.) BM rendelet 1. számú melléklete szerint a rendőri egyenruha részét képezik a különféle fajtájú rendőrsapkák (pilotka, téli sapka stb.).

A rendőri előadás nem terjedt ki arra, hogy a rendőrök az intézkedés során viseltek-e sapkát, így a Testület nem tud abban a kérdésben állást foglalni, hogy a gépkocsiból kiszálló és a panaszossal szemben intézkedő rendőrök öltözete hiányos volt-e e tekintetben.

Ugyanakkor a ruházat hiányos voltának a Testület álláspontja a de minimis (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján csak akkor van alapjogi relevanciája, azaz annak hiányos volt csak akkor tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, ha a hiányzó öltözők az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoz (pl. névkitűző, azonosítószám, jelvény stb.). A rendőrsapka önmagában nyilvánvalóan nem ilyen – a későbbi jogérvényesítést elősegítő, a rendőr azonosítását szolgáló – öltözeti elem.

Mindezek alapján tehát a panaszost még az esetben sem érte volna jogsérelem a Testület álláspontja szerint, amennyiben kétséget kizáróan megállapítható lenne előadásának valósága, hiszen a rendőrsapka viselésének elmulasztása önmagában nem alkalmas alapjogi sérelem okozására.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a rendőrök esetleges hiányos öltözete miatt.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedés során nem köszöntek neki és nem közölték vele az intézkedés célját.

a) A rendőri fellépés szabályait az Rtv. 20. § (2) bekezdése szabályozza, eszerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Ezt a rendelkezést egészíti ki a Szolgálati Szabályzat 5. §-a, miszerint az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

A hivatkozott § (2) bekezdése egyértelművé teszi, hogy az intézkedés kötelező formai elemei közül csak a tartalmi információt hordozó közlések, illetve aktusok (pl. a szolgálati igazolvány vagy az azonosító jelvény felmutatása) utólagos megtétele szükséges olyan esetekben, amikor a formai követelmények teljesítése az intézkedés kezdetekor nem lehetséges. (A találkozáskor használatos köszöntést nyilvánvalóan értelmetlen az intézkedés végén, a távozáskor „pótolni”.)

A rendőri jelentés a panaszos előadásával szemben viszont azt tartalmazza, hogy a panaszos már a rendőrök kiszállása közben „kiugrott” a gépkocsiól és minden előzmény nélkül arrogánsan kérdőre vonta a megállítása miatt a rendőröket. T. M. r. ftörm. miután kiszállt, közölte a nevét, azonosító számát, az intézkedés tényét és célját. A közigazgatási tájékoztatók kitöltése, illetve azok ismertetése, és az intézkedés alá vont személyek általi aláírást követően a rendőrök a napszaknak megfelelően elkészöntek és folytatták meghatározott ellenőrző szolgálatukat.

A fentiekből kitűnik, hogy a rendőri előadás nem számol be arról, hogy a köszönt volna az intézkedő rendőr az intézkedés kezdetén, csupán azt rögzíti, hogy a panaszos őket megelőzve kezdte meg „kérdőre vonásukat”.

A Testület itt ismét utal a fentebb hivatkozott de minimis szabályra, amire erre a szituációra vetítve azt jelenti, hogy intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak.

Mindezek alapján a Testület az intézkedés kezdetén a napszaknak megfelelő köszönés elmaradása miatt ezért a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértését nem állapította meg.

b) A felek előadásában ugyanakkor ellentmondást tapasztalt a Testület abban, hogy az intézkedés céljára vonatkozó tájékoztatás a panaszosnak címezve elhangzott-e, ami a rendelkezésre álló adatok alapján – és további bizonyítási eszközök híján – a panaszeljáráásban nem volt feloldható.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani, úgy foglalt állást, hogy az intézkedés tényét és célját érintő tájékoztatás elmaradása tekintetében a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület álláspontja szerint a panaszos járművének jogszabályi felhatalmazás híján végrehajtott megállítása miatt indokoltnak látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz – csekély fokú – megsértését. A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a rendőrök esetleges hiányos öltözete miatt, illetve a napszaknak megfelelő köszönés elmaradása miatt.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani, úgy foglalt állást, hogy az intézkedés tényét és célját érintő tájékoztatás elmaradása tekintetében a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható, szintén ugyanezen okból nem megállapítható a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme a kifogásolt hangnem miatt.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93 § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. július 3.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag